VEGYIANYAG HÍRLEVÉL

LEVEGŐ MUNKACSOPORT - MTVSZ, 2007. FEBRUÁR

A VEGYSZEREKTŐL IS HÍZUNK

Mi okozhat elhízást? A kevés mozgás, az egészségtelen táplálkozás, vagy egyszerűen alkat kérdése? A legújabb kutatások szerint a környezetünkben lévő és a szervezetükbe kerülő vegyi szennyeződések is felelősek az elhízásért.

SZŰNJÖN MEG A HIGANY NEMZETKÖZI KERESKEDELME!

Levélben kérte Persányi Miklós környezetvédelmi minisztert a Levegő Munkacsoport és a Magyar Természetvédők Szövetsége, hogy az ENSZ környezetvédelmi szervezete következő ülésén lépjen fel a higanyszennyezés ellen.

MEGTISZTUL KALIFORNIA A VEGYTISZTÍTÁSRA HASZNÁLT PERKLÓRETILÉNTŐL

A környezetvédő szervezetek üdvözlik a vegytisztításra használt perklóretilén felhasználásának kaliforniai korlátozását.

DAVAO ELŐTTÜNK JÁR

A Fülöp-szigeteki Davao városának térségében betiltották a jelentős környezeti kockázatot jelentő növényvédelmi célú légipermetezést.

BE KELLENE GYULLADNUNK AZ ÉGÉSGÁTLÓTÓL

Újabb vizsgálatok erősítették meg, hogy a porban található égésgátlók maradványok szervezetünkbe kerülnek.

NORVÉG KORLÁTOZÁS

A norvég szennyezés ellenőrző hatóság 10 korábban nem szabályozott, egészségügyi, illetve környezetvédelmi szempontból aggályos vegyi anyag használatának korlátozását írná elő.

PETESEJTKÁROSÍTÓ MŰANYAGADALÉK

Amerikai vizsgálatok szerint a biszfenol-A nevű műanyagadalék már a magzatokban károsíthatja a petesejteket, így növelve a későbbi vetélés és a Down-kórhoz hasonló genetikai rendellenességek kialakulásának valószínűségét.

A VEGYSZEREKTŐL IS HÍZUNK

A kövérséget ma már népbetegségnek tartják. A világ túlsúlyos lakosságának aránya az 1970-es években gyors növekedésbe kezdett és ma már meghaladja az éhező arányát.
Az elhízás okaként a sajtóban csak a falánkságot és a modern társadalmakra jellemző eltunyulást említik, megoldásként pedig a diétát és a mozgást javasolják, de a tapasztalatok alapján a fogyókúrázók több mint 60 százalékánál a diéta sikertelennek bizonyul. Az elfogyasztott élelmiszerek energiatartalmának csökkentését szorgalmazó vagy egyes élelmiszercsoportokat rövidebb távon tiltó fogyókúrás előírások hosszabb távon akár súlygyarapodást is okozhatnak.
Az újabb tudományos vizsgálatok eredményei alapján újra kell gondolnunk a kövérség kialakulásának okait és az ellene való küzdelem lehetőségeit is.
A cikk (tömörített változata) itt olvasható.

(Ecologistonline)

SZŰNJÖN MEG A HIGANY NEMZETKÖZI KERESKEDELME!

Levegő Munkacsoport és a Magyar Természetvédők Szövetsége több nemzetközi egészség- és környezetvédelmi civil szervezettel együttműködve felszólította az UNEP Kormányzó Tanácsának februári ülésének résztvevőit a higany kezelésének fenntarthatóbbá tételére, a környezeti és egészségügyi kockázat csökkentése érdekében.
A környezetvédő szervezetek szerint a kormányoknak szigorú és kötelező érvényű szabályokat kell hozniuk annak érdekében, hogy ne kerüljön se környezetünkbe, se szervezetünkbe az idegméregből. Az UNEP Kormányzó Tanácsa már hat éve súlyos, globális veszélyként azonosította a higany jelentette problémát. A 2002-ben kiadott Globális Higany Vizsgálat (Global Mercury Assessment) leírja: “Az előző évtizedek kiterjedt kutatásainak eredményeként, a bizonytalanságok ellenére, elég bizonyíték gyűlt össze (egészségügyi és környezeti hatások, szállítás és az emberi tevékenység szerepe), hogy megállapítható legyen: a higany jelentette problémák megoldását célzó nemzetközi lépések nem halogathatóak tovább”. Ám az eltelt években nem csökkent jelentősen a higanyfelhasználás, sőt a légszennyezéssel foglalkozó szakértők szerint a légkörbe kikerülő higany mennyisége is nőtt az elmúlt 15 évben. Az iparosodott országokból a egyre inkább a gyengébb környezetvédelmi előírásokkal rendelkező fejlődő országokba került át a higany bányászata és a feldolgozása.
Az eddigi kudarc alapvető oka, hogy a kormányok a kötelező érvényű megállapodások, a pénzügyi támogatások és a megfogalmazott csökkentési célok helyett csak az önkéntes programokat támogatták. A jelenlegi intézkedések nem elégségesek önmagukban a higany kockázatainak csökkentéséhez.
A civil szervezetek javasolják, hogy minél előbb kötelező érvényű nemzetközi előírásokat készítsen az UNEP Kormányzó Tanácsa, amellyel elérhető: 2017-ig 70 százalékkal csökkenjen a világ higanyfelhasználása. Ennek érdekében az elektronikai cikkekből, elemekből ki kell váltani a higanyt. Szükség lenne a felhasználás betiltására fémfeldolgozásban, a higanybányászat teljes megszüntetésére és a fejlett országok higanyexportjának korlátozására, illetve a fejlődő országok higanymentesítésének elősegítésére.
Persányi Miklós környezetvédelmi miniszternek írt levél itt olvasható.

Az Európai Környezetvédelmi Iroda (EEB) civil szervezet higannyal foglalkozó honlapja és a további információkat tartalmazó állásfoglalás.

(Levegő Munkacsoport, Magyar Természetvédők Szövetsége)

MEGTISZTUL KALIFORNIA A VEGYTISZTÍTÁSRA HASZNÁLT PERKLÓRETILÉNTŐL

A kaliforniai kormányzat döntésének hatására a kivonási folyamat eredményeként eltűnik a vegytisztítókból a lehetséges rákkeltő hatású és az idegrendszer működését befolyásoló perklóretilén. Mivel a vegytisztítók jelentős része jelenleg ezt az anyagot használja a végleges kivonás több mint egy évtizedet igényel. A 3400 kaliforniai száraztisztító cégnek 2010 után ki kell vonnia a használatból a 15 évnél idősebb perklóretilénnel működő gépeiket, és nem vásárolhatnak már az ilyen módszerrel működő eszközökből.
Felmérések szerint a kaliforniai források 10 százaléka már szennyezett a tisztítóanyagtól.
A technológiai változtatás a tisztítási árakat mintegy 10 százalékkal fogja megemelni.

(wtopnews.com)

DAVAO ELŐTTÜNK JÁR

A Fülöp-szigeteki nagyváros vezetőségének döntése értelmében a környező területeken igen rövid (3 hónapos) átmeneti idővel betiltják az egészségügyi és környezeti kockázatot jelentő légipermetezés alkalmazásának lehetőségét.
A döntést a helyi lakosság és más támogató szervezetek 9 hónapos intenzív kampányának eredményeként született meg. A nagy, multinacionális banántermelő cégek által 30 éve bevezetett növényvédelmi gyakorlat megszüntetése a lakosság élethez, egészséghez és egészséges környezethez való jogát erősíti.

BE KELLENE GYULLADNUNK AZ ÉGÉSGÁTLÓTÓL

Már hosszú ideje feltételezték, hogy a szervezetünket szennyező brómozott égésgátló anyagok (például PBDE), egyik fő forrása a háztartási por. Friss kutatási eredmények összefüggést találtak az egyes lakások porának PBDE tartalma és a lakók szervezetének szennyezettsége között.
A Bostoni Egyetem vezetésével végzett vizsgálatok során 46 első gyermekét szoptató anya tejének égésgátlóanyag-tartalmát elemezték, 11 résztvevőnek a lakását is elemezték a PBDE koncentráció szempontjából. A kis mintaszám ellenére is sikerült szignifikáns összefüggést kimutatni a lakások pora és a tej szennyezettsége között.
A kapcsolódó vizsgálatok arra utalnak, hogy a padlón játszó gyermekek gyakran idegrendszeri károsodások kockázatának vannak kitéve a por magas PBDE koncentrációja miatt.
Jelentős bizonytalanságot jelent azonban a naponta szervezetünkbe kerülő por mennyiségének meghatározása, hiszen a becsült értékek között akár 100-szoros eltérések is lehetnek.

(Environmental Science & Technology online)

NORVÉG KORLÁTOZÁS

A norvég szennyezés ellenőrző hatóság (SFT) 10 korábban nem szabályozott, háztartási termékek készítésekor is használt vegyi anyag használatát tiltaná be. A tervek szerint 11 további vegyi anyag használatát korlátoznák. A tervezet olyan anyagok tilalmát jelentené, melyek az EU országaiban felhasználhatóak.
A tíz betiltásra javasolt anyag (pl. biszfenol-A, triklozán, PFOS, PFOA, deca-BDE) esetén rendelkezésre állnak a kiváltásukhoz szükséges ismeretek.
Nem tiltanák be, de korlátoznák például a DEHP ftalát és több nehézfém felhasználását.

(ENDS Europe DAILY)

PETESEJTKÁROSÍTÓ MŰANYAGADALÉK

Amerikai állatkísérletek szerint a biszfenol-A nevű a konzervdobozok szigeteléséhez és kemény műanyagok gyártása során használt vegyipari segédanyag már a nőivarú egyedek magzati stádiumában károsítja a petesejteket és így növelve a későbbi vetélés és a születési rendellenességek kialakulásának esélyét.
Az anyagról már korábban kiderült, hogy a szervezetbe kerülve az ösztrogén hormonhoz hasonló hatású. Az egy héten át testtömeg-kilogrammonként 20 µg biszfenol-A-val kezelt nőstények utódai a kezeletlen csoporthoz viszonyítva lényegesen (akár 10-szer) magasabb arányban képeztek kromoszóma-rendellenességgel terhelt petesejteket. Ez azt jelenti, hogy a vegyi anyag hatásának kitett nőstények unokái is szenvednek a vegyi anyag káros hatásaitól.
Az ember esetén az USA Környezetvédelmi Hivatala a testtömeg-kilogrammonként 50 µg biszfenol-A bevitelét még biztonságosnak tartja.
A vizsgálati eredményekkel kapcsolatban a műanyaggyártókat képviselő szakember elmondta, hogy a korábbi hasonló vizsgálatok nem utaltak a vegyi anyag kromoszóma-károsító hatására. A vizsgálatokat végző kutatónő viszont azt emelte ki, hogy korábbi vizsgálatok arra utalnak, hogy még a méhben szennyezésnek kitett állatok emlőjének, illetve prosztatájának szövetei abnormálisan fejlődtek, ezzel növelve a daganatok kialakulásának esélyét.

(NewScientist.com)

Kérjük, támogassa munkánkat adója 1 százalékával!

Levegő Munkacsoport: 18226254-2-42,
Magyar Természetvédők Szövetsége: 19014654-2-43

Kérjük, hogy a hírlevéllel kapcsolatos észrevételeit, illetve le- és feliratkozási szándékát a reach@levego.hu e-mail címen jelezze!

A vegyi anyag hírlevelet összeállította: Pál János

Készült a Levegő Munkacsoport és a Magyar Természetvédők Szövetsége vegyi anyag kampánya keretében.

Pál János (LMCS), Dragos Tibor (MTVSZ), Simon Gergely

A régebbi hírlevelek a www.levego.hu/vegyianyag címen érhetőek el.

A témában további hírek és információk találhatóak a Levegő Munkacsoport és a Magyar Természetvédők Szövetségének közös vegyi anyag honlapján: www.vegyireakcio.hu